

Довідник для мігранток та мігрантів,

які проживають у Познані
та Познанському повіті

Добрий день! Ласкаво просимо до Познані! Ласкаво просимо до Познанського повіту!

Нам приємно, що Ви обрали Познань чи інше місто нашого регіону, що Ви вирішили тут жити, працювати, навчатися та виховувати своїх дітей.

Ми знаємо, що перші місяці в новій країні можуть бути важкими. Нові люди на роботі, по сусідству, інша мова, інші правила, крім того, багато процедур, яких потрібно дотримуватися. Тому ми хочемо полегшити Вам знайомство з основними установами, з якими Ви можете мати контакт.

Якщо у Вас виникнуть запитання чи сумніви, Ви завжди можете звернутись до співробітників, які працюють у MIP, ми відповімо на Ваші запитання та порадимо, що робити в тій чи іншій ситуації. Дізнайтесь, які ще можливості підтримки ми пропонуємо. Можливо, Ви хочете вивчити польську мову, навчитися писати польською CV (резюме) або знайти друзів?

MIP – це місце, де мігранти можуть отримати інформацію та підтримку щодо легалізації перебування, роботи та питань, пов'язаних із повсякденним життям. Ми допомагаємо заповнити анкети, перекладаємо та пояснюємо тонкощі польського законодавства. Ми постійно намагаємося розширити наші пропозиції - ми пропонуємо семінари, мовні курси, тренінги та інтеграційні зустрічі. Тут працюють люди, які мають досвід і знання в питаннях, пов'язаних з функціонуванням в Польщі - офісний персонал, юристи, радники та викладачі. У MIPi ми розмовляємо чотирма мовами: польською, російською, українською та англійською.

До зустрічі в MIP!

Команда Migrant Info Point

ДОВІДНИК ДЛЯ МІГРАНТОК ТА МІГРАНТІВ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ У ПОЗНАНІ ТА ПОЗНАНСЬКОМУ ПОВІТІ

Авторські права захищені © by Fundacja Centrum Badań Migracyjnych

Автори: Agata Pakieła, Kateryna Pakhuta

Оновлення 2-го видання – Agnieszka Narożniak

Оновлення 3-го видання – Aleksandra Dziurzyńska, Joanna Spychała

Співпраця: Izabela Czerniejewska, Agnieszka Narożniak

Оновлення 3

Графіка і композиція: Aleksandra Urbańska-Ziemek

Переклад: Ewa Szymczak

Координатор випуску: Anna Mieszala

Видавництво: Fundacja Centrum Badań Migracyjnych

Migrant Info Point

Al. Marcinkowskiego 11

61-827 Poznań

www.migrant.poznan.pl

FB: migrantinfopoint

Instagram: migrantinfopoint

e-mail: office@migrant.poznan.pl

Публікація профінансована за рахунок коштів

Зміст

1. Легалізація перебування	6
Візи	6
Дозволи на перебування	7
Громадянство Польщі	8
Тимчасовий захист громадян України	10
2. Реєстрація і PESEL	11
Реєстрація (тимчасова прописка)	11
PESEL	12
3. Робота в Польщі	13
Робота без необхідного дозволу	13
Дозвіл на роботу	14
Дозвіл на тимчасове перебування і роботу	14
Заява про доручення виконання роботи іноземцю	15
Дозвіл на сезонні роботи	15
Виконання праці громадянами України	15
Договори	16
4. Підприємницька діяльність	18
5. Освіта	20
Дитячий садок і підготовча група	20
Школа	20
Вища освіта	22
6. Лікування та страхування	22
7. Пенсійне забезпечення	24
8. Соціальна допомога	25
9. Водійське посвідчення	27
10. Громадський транспорт	28

1. Легалізація перебування

Візи

Дійсна віза дає право перебувати на території Польщі протягом зазначених в ній кількості днів.

Візи видають, як правило, консули, проте, сам факт отримання візи не звільняє від обов'язку ретельної перевірки обсягу прав цієї особи. По-перше, зверніть увагу на дозволену кількість днів перебування, тому що, як правило, термін перебування відрізняється від терміну дії візи (наприклад, 90 днів перебування протягом 180 днів дії візи).

Крім того, перевірте чи дозволяє діюча віза одноразовий в'їзд, чи можна багаторазово перетинати кордон (звісно при наявності дійсного проїзного документу). В другому випадку, на візі має бути позначка «MULT». По-третє, визначте, яка мета видачі зазначена у візі (вона зазначена цифрами) і чи співпадає з реальною метою перебування. Це може мати значення в різних ситуаціях, наприклад, заборонено працювати, маючи візу, видану з туристичною метою (01).

Продовження візи Воєводою під час знаходження іноземця на території Польщі можливо лише у виключних випадках, тому, якщо хочете продовжити період перебування, маєте перед закінченням терміну дії візи подати заяву про видачу відповідного дозволу на перебування. Те саме стосується іноземця, який заїхав в Польщу на підставі безвізового режиму (звільнений від обов'язку отримання візи).

ВАЖЛИВО: Подайте заяву на тимчасове проживання до закінчення терміну перебування на підставі візи або безвізу. Якщо Ви перевищите цей термін, Ваше подальше перебування в Польщі, відповідно до польського законодавства, буде вважатися нелегальним.

Дозволи на перебування

Тимчасовий дозвіл на перебування видається іноземцю, який планує перебувати у Польщі більше 3-х місяців і має визначену мету перебування. Метою, на підставі якої іноземець може отримати дозвіл на тимчасове перебування, може бути: праця, навчання, завершення навчання, волонтерство, наукові дослідження, стажування, ведення підприємницької діяльності, возз'єднання сім'ї та інші вагомі причини, які мають бути підтверджені.

Деякі іноземці можуть клопотати про дозвіл на постійне перебування. Це можуть бути: особи, які мають польське походження, особи, які мають діючу Карту Поляка, дружина/чоловік громадянина Польщі (які перебувають у шлюбі щонайменше 3 роки, а також перед складанням заяви безперервно 2 роки перебували в Польщі на підставі дозволу на тимчасове перебування).

Проте інші іноземці, які легально проживають у Польщі протягом 5 років без надто тривалих перерв, мають регулярне та стабільне джерело доходу, медичне страхування та підтверджені знання польської мови на рівні не нижче B1, можуть претендувати на отримання статусу довгострокового резидента ЄС (цей дозвіл не дає права на постійне проживання на території всього Європейського Союзу, а лише в Польщі).

Заява про видачу відповідного дозволу на перебування подається Воєводі. Обов'язковою є особиста присутність в Управлінні Воєводському, надання відповідних документів та внесення гербової оплати.

ОПЛАТА ЗА ЗАЯВУ:

тимчасове
перебування

340 злотих
440 злотих
(праця та перебування)

постійне перебування/
перебування
довготермінового
резидента ЄС

640 злотих
Подання заяви на постійне
перебування на підставі
Карти Поляка є безкоштовним.

У випадку відмови в отриманні дозволу на перебування, Ви маєте право подати заяву про повернення оплати.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: Якщо воєвода прийме негативне рішення у Вашій справі, Ви завжди можете подати апеляцію протягом 14 днів після отримання рішення.

У випадку, коли Воєвода прийме рішення про надання дозволу на перебування, Ви отримаєте пластиковий документ, підтверджуючий право на перебування – так звану «посвідку на перебування». При наявності дійсного проїзного документу (паспорту), посвідка на перебування дає вам право до багаторазового перетину польського кордону.

Оплата за посвідку на перебування становить 100 злотих, також передбачено знижки для деяких груп іноземців (наприклад: студенти, учні).

Вищезазначені правила стосуються іноземців, які не є громадянами Європейського Союзу, ані членами родин громадян Європейського Союзу. Громадяни ЄС і члени їх родин можуть перебувати в Польщі на інших, менш формальних засадах.

Громадянство Польщі

Іноземець може отримати польське громадянство декількома шляхами. В практиці, частіше всього, це:

Надання польського громадянства

Кожний іноземець, незалежно від підстави та терміну його перебування в Польщі, може безкоштовно подати заяву до Президента Польщі про надання польського громадянства за посередництвом Воєводи або Консула. Рішення у великій мірі залежить від обґрунтування заяви та інформації, яку іноземець до неї додасть. Президент може, але не мусить, надати іноземцю польське громадянство. Відмова не виключає інших можливостей подання заяви на отримання громадянства.

Визнання громадянином Польщі

Рішення в такій справі видає Воєвода. Умови є чітко визначеними і стосуються, як правило, тривалого перебування в Польщі на визначеній підставі. Основною умовою також є знання польської мови, що має бути підтверджене сертифікатом. Гербовий збір становить 219 злотих.

Важливі адреси:

**Wielkopolski Urząd Wojewódzki
w Poznaniu
Wydział Spraw Cudzoziemców**
pl. Wolności 17
61-739 Poznań
інфолінія: 61 850 87 77
<https://migrant.poznan.uw.gov.pl/>

**Delegatura Wielkopolskiego
Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu**
ul. Kolegiarna 4
62-800 Kalisz

**Delegatura Wielkopolskiego
Urzędu Wojewódzkiego
w Koninie**
ul. Aleje 1 Maja 7
62-510 Konin

**Delegatura Wielkopolskiego
Urzędu Wojewódzkiego
w Lesznie**
Plac Kościuszki 4
64-100 Leszno

**Delegatura Wielkopolskiego
Urzędu Wojewódzkiego
w Pile**
ul. Dzieci Polskich 26
64-920 Piła

**Punkt Obsługi Klienta
w Sprawach
Obywatelstwa Polskiego**
al. Niepodległości 16/18
61-713 Poznań
інфолінія: 61 854 10 32
www.poznan.uw.gov.pl/
obywatelstwo-polskie

Тимчасовий захист громадян України

УВАГА! Уся інформація в цьому розділі актуальна станом на 1 жовтня 2023 року. Переконайтеся, що правила не змінилися.

Статус УКР

Статус УКР – це статус проживання, який надається мігрантам, які тікають з України через військові дії. Його може отримати кожен громадянин України або член його родини, який в'їхав на територію Польщі після 24 лютого 2022 року.

Протягом 30 днів від дати в'їзду до Польщі Ви повинні звернутися до міської чи гмінної служби, щоб отримати номер PESEL, а разом з ним і статус проживання, що дозволяє Вам легально перебувати в Польщі. Статус УКР дає мігрантам, які його мають, такі права:

- ▶ Легальне перебування до 04.03.2024 (а в окремих випадках - до 30.08.2024 або 30.09.2024) з можливістю подальшого продовження в залежності від ситуації в Україні.
- ▶ Доступ до загальної системи страхування та деяких соціальних виплат.
- ▶ Доступ до ринку праці (не потрібно отримувати дозвіл на роботу, роботодавець повідомляє лише про прийняття на роботу іноземця в Повятовому управлінні праці протягом 14 днів) і можливість ведення бізнесу.
- ▶ Фінансова підтримка після прибуття до Польщі.

Тимчасовий захист ЄС

Якщо Ви не є громадянином України, але проживали на її території до 24 лютого 2022 року, Ви можете мати право на тимчасовий захист у Польщі на підставі рішення Ради Європейського Союзу. Перевірте, чи входите Ви до цієї групи, наприклад, на сайті за адресою: www.gov.pl/web/ochrona/dla-kogo.

Щоб отримати сертифікат про тимчасовий захист ЄС, необхідно звернутися до Управління у справах іноземців у Варшаві. Ви можете подати заявку звичайною поштою, електронною поштою, через довірений профіль або особисто.

Громадяни України, які користуються тимчасовим захистом у Польщі та мають номер PESEL зі статусом УКР, можуть подати заяву на загальних умовах для отримання: дозволу на тимчасове проживання та роботу, дозволу на проживання з метою виконання роботи за професією, що вимагає вищої кваліфікації (BLUE CARD), дозвіл на перебування з метою ведення підприємницької діяльності.

Пам'ятайте, що ви можете втратити статус УКР, якщо:

- ▶ Ви виїдете з Польщі на термін довший, ніж 30 днів,
- ▶ Ви користуєтеся тимчасовим захистом на території країни-члена ЄС, крім Польщі, наданим у зв'язку з військовими діями, що ведуться в Україні.

Важливі адреси:

Отримати статус УКР можна в будь-якій міській чи гмінній установі, незалежно від місця проживання. У Познані це:

Urząd Miasta Poznania
Wydział Spraw Obywatelskich
ul. Libelta 16/20
61-706 Poznań
tel.: 61 646 33 44

Urząd do Spraw Cudzoziemców
ul. Taborowa 33
02-699 Warszawa

2. Реєстрація і PESEL

Реєстрація (тимчасова прописка)

Реєстрація означає підтвердження місця перебування/проживання в Польщі за конкретною адресою. Слід пам'ятати, що реєстрація не дає жодних прав на володіння помешканням; це єдине підтвердження того, що певна особа перебуває за вказаною нею адресою. Іноземець зобов'язаний зареєструватися, якщо має намір перебувати в Польщі більше 30 днів. Іноземець має зареєструватися не пізніше 4 дня по прибутті за конкретною адресою. Не

стосується це тільки громадян ЄС і членів їх родин, які мають 30 днів на реєстрацію. Важливим є те, що не можливо зареєструватися на період більший, ніж зазначений в документі, що дає право на перебування в Польщі.

Щоб зареєструватися за зазначеною адресою, слід пред'явити в Управлінні міста (гміни) наступні документи:

- ▶ паспорт або інший документ, що підтверджує особу;
- ▶ документ, що підтверджує легальне перебування в Польщі (віза, картка перебування),
- ▶ заповнений бланк заяви про реєстрацію,
- ▶ документ, що підтверджує законне володіння помешканням (договір оренди, нотаріальний акт).

Реєстрацію також можна здійснити через Інтернет. Реєстрація є безкоштовною.

PESEL

PESEL – це 11-значний ідентифікаційний номер, який зазвичай мають громадяни Польщі та іноземці, які проживають у Польщі. PESEL значно спрощує вирішення багатьох справ, особливо офіційних, зокрема податкових. Якщо Ви подасте заявку на реєстрацію, Вам буде автоматично присвоєно номер PESEL. Номер PESEL може отримати також іноземець, який не проживає (не зареєстрований) у Польщі, але в такому випадку необхідно подати заявку на номер PESEL із зазначенням правової норми, яка вимагає його мати.

Як заяву на реєстрацію, так і заяву на номер PESEL можна знайти на веб-сторінці міської/громадської установи за місцем проживання (бланк заяви виглядає однаково по всій Польщі).

УВАГА: Для громадян України, які втікли від війни в Польщу після 24 лютого 2022 року, застосовуються особливі правила (див. сторінку 10).

Важливі адреси:

Отримати PESEL можна в будь-якій міській чи гмінній установі, незалежно від місця проживання. У Познані це буде:

Urząd Miasta Poznania
Wydział Spraw Obywatelskich i Uprawnnień Komunikacyjnych
ul. Libelta 16/20
61-706 Poznań
та
ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 404
61-441 Poznań

3. Робота в Польщі

Правило є таке, що іноземець може працювати в Польщі, якщо дотримується в сукупності наступних умов:

- ▶ перебуває в Польщі легально,
- ▶ має дозвіл на роботу (у визначених випадках, описаних нижче, його можуть не вимагати),
- ▶ підстава його перебування допускає працевлаштування (напр., це не може бути туристична віза або інший документ, що виключає працевлаштування).

Робота без необхідного дозволу

Якщо Ви є громадянином країни ЄС або Європейської економічної зони, Швейцарської Конфедерації або визначеним членом родини такого громадянина, маєте право працювати без необхідності отримання дозволу на роботу.

Крім того, інколи правова підстава Вашого перебування (напр., статус біженця, дозвіл на постійне перебування, дозвіл на перебування резидента ЄС, дозвіл на тимчасове перебування, видане на підставі одруження з громадянином Республіки Польщі) або Ваш статус (напр.: особа є студентом денної форми навчання або випускником польського вищого навчального закладу) дають можливість працювати без дозволу на роботу.

Якщо Вас цікавить, які умови дозволяють іноземцям працювати без дозволу на роботу, зверніться за консультацією до Migrant Info Point (MIP).

Дозвіл на роботу

Якщо Ви потребуєте дозволу на роботу – ваш роботодавець має подати заяву до Управління Воєводського. Правило таке, що роботодавець мусить долучити інформацію Старости, з якої вбачається, що серед польських громадян немає осіб, які можуть виконати вимоги роботодавця. Оголошення роботодавця складає до Повітового Управління праці.

Інформація Старости не вимагається у випадку, коли Воєвода приймає рішення про продовження дозволу на роботу для того самого іноземця, на ту саму посаду, в того самого роботодавця або коли йде мова про роботу визначеної професії, наприклад, як IT-фахівець або медичний працівник.

Дозвіл на тимчасове перебування і роботу

Якщо головною метою вашого перебування у Польщі є робота, найкраще отримати єдиний дозвіл на тимчасове перебування і роботу. Заяву про отримання такого дозволу Ви мусите скласти особисто до Управління Воєводського (Ваш роботодавець заповнює лише додаток до заяви).

Пам'ятайте, що дозвіл на роботу та дозвіл на тимчасове перебування і роботу видається для кожного конкретного іноземця і дозволяє працювати лише у зазначеного роботодавця, на конкретній посаді, із заробітною платою не нижчою ніж зазначена, на визначену кількість годин роботи, протягом терміну визначеного датами. Якщо змінюєте роботодавця, посаду, кількість годин праці або ваша заробітна плата зменшилась, дозвіл має бути змінено або має бути видано новий дозвіл!

ПАМ'ЯТАЙТЕ: Про втрату роботи Ви зобов'язані повідомити воєводу протягом 15 робочих днів, інакше, якщо Ви зміните роботодавця, Ваш вид на проживання не зміниться, і у Вас можуть виникнути проблеми з отриманням наступного.

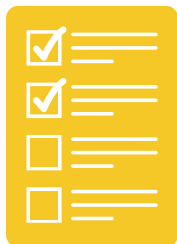
Заява про доручення виконання роботи іноземцю

Якщо Ви є громадянином Вірменії, Білорусі, Грузії чи Молдови, Ви можете працювати в Польщі без обов'язку отримання дозволу на роботу за умови внесення до реєстру заяви роботодавця про доручення роботи іноземцю. Ваш роботодавець повинен подати декларацію у Повітовому Управлінні праці. Декларація, внесена до реєстру (як і дозвіл на роботу), дозволяє Вам працювати лише у визначеного роботодавця на певних умовах. Заява про доручення роботи іноземцю може діяти до 24 місяців, потім роботодавець може скласти нову заяву на реєстрацію.

Дозвіл на сезонні роботи

Сезонна робота - це робота, що виконується в сільському господарстві, садівництві, туризмі в межах діяльності, яка рахується сезонною в період, що не перевищує 9 місяців протягом календарного року. Заяву про дозвіл на сезонні роботи складає роботодавець в Повітовому Управлінні праці.

Виконання праці громадянами України

Якщо Ви є громадянином України, який легально перебуває в Польщі (див. сторінку 10), Ви можете виконувати роботу без дозволу на роботу чи реєстрації заяви про доручення роботи іноземцю, але Ваш роботодавець повинен повідомити про початок Вашої роботи у Повітовому Управлінні праці протягом 14 днів після її початку. Попросіть його надати Вам таке повідомлення, щоб у разі перевірки довести, що Ви виконуєте свою роботу законно.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: Ця інформація актуальна станом на 1 жовтня 2023 року. Регулярно перевіряйте, чи не змінилось законодавство!

Договори

Якщо хочете влаштуватися на роботу в Польщі, пам'ятайте про укладення договору зі своїм роботодавцем. Працевлаштування іноземців можливе на підставі різних видів договорів, найважливіші з яких:

Трудовий договір

- ▶ найвигідніший для працівника,
- ▶ робота виконується у визначений час, у визначеному місці під керівництвом роботодавця
- ▶ роботодавець зобов'язаний робити відрахування на соціальне та медичне страхування,
- ▶ працівник має право на відпустку, забезпечення у разі хвороби, медичне страхування та інші види забезпечення в системі соціального страхування.

Ваш роботодавець зобов'язаний видати Вам оригінальний примірник дозволу на роботу та оригінал договору тією мовою, яку Ви розумієте. Ви маєте право вимагати ці документи у свого роботодавця.

Договір про надання послуг

- ▶ цивільно-правова форма договору,
- ▶ укладений з особою, яка матиме змогу виконувати роботу самостійно, без контролю роботодавця,
- ▶ роботодавець зобов'язаний сплачувати страхові внески за працівника у Фонд соціального страхування (ZUS),
- ▶ працівник не має права на відпустку,
- ▶ після закінчення договору роботодавець не зобов'язаний укладати договір на новий термін.

ВАЖЛИВО: Роботодавець не зобов'язаний платити внески на ваше страхування на випадок хвороби, але зробить це, якщо Ви цього захочете. У цій ситуації Ви зможете отримувати винагороду, навіть якщо захворіли або завагітніли і не можете виконувати роботу. Лікарняне страхування також дає Вам право на допомогу по вагітності та пологах.

Якщо Ви працевлаштовані за трудовим договором або договором про надання послуг, Ваш роботодавець зобов'язаний сплачувати за Вас страхові внески. Ви маєте право вимагати від нього підтвердження реєстрації на страхування (так звана форма ZUS ZUA) та регулярну сплату внесків (так звані відомості про застраховану особу). Перевірити поточний страховий стан можна на офіційному сайті Установи соціального страхування, увійшовши в обліковий запис PUE ZUS.

Договір підряду

- ▶ цивільно-правова форма договору,
- ▶ виконавець підряду зобов'язується надати результат роботи, передбачений договором (важливим є виконання замовлення, досягнення конкретного результату роботи),
- ▶ роботодавець не надає жодного соціального забезпечення, тобто потрібно самому подбати про своє страхування.

ВАЖЛИВО: Договір підряду є найменш вигідною формою працевлаштування, оскільки не гарантує страхування.

Важливі адреси:

Wielkopolski Urząd Wojewódzki
Wydział Spraw Cudzoziemców w Poznaniu
(delegatury/oddziały także w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile)
pl. Wolności 17
61-739 Poznań
www.poznan.uw.gov.pl/informacje-ogolne

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Czarnieckiego 9
61-538 Poznań
www.poznan.praca.gov.pl

Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu
(або одне з відділень - контакти на сайті)
ul. Marcelesińska 90
60-324 Poznań
www.poznan.pip.gov.pl

4. Підприємницька діяльність

Деякі іноземці можуть здійснювати в Польщі підприємницьку діяльність в таких самих формах, як і польські громадяни. А саме це стосується:

- ▶ громадян ЄС та визначених членів їх родин,
- ▶ іноземців, що перебувають на підставі дозволу на постійне перебування або дозволу на перебування довготермінового резидента ЄС,
- ▶ іноземців, що перебувають на підставі тимчасового дозволу на перебування, отриманого на підставі навчання на денній формі, шлюбу з польським громадянином, по возз'єднанню з сім'єю,
- ▶ осіб, що мають дійсну Картку Поляка,
- ▶ іноземців, охоплених однією з форм міжнародного захисту (статус біженця, додатковий захист),
- ▶ громадян України, які проживають у Польщі на законних підставах.

Решта іноземців можуть здійснювати господарську діяльність лише у формі товариств: командитного товариства, командитно-акціонерного товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, акціонерного товариства. Найчастіше іноземці вибирають товариство з обмеженою відповідальністю через те, що його найлегше створити.

РЕЄСТРАЦІЯ ОДНООСІБНОЇ ГОСПОДАРЬСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- запис до реєстру CEIDG
prod.ceidg.gov.pl
- реєстрація безкоштовна
- заява подається: особисто/
через Інтернет/поштою у Відділі
господарської діяльності та сільського
господарства
ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 404

РЕЄСТРАЦІЯ ТОВАРИСТВА

- запис до Національного судового
реєстру (KRS)
- реєстрація платна: від 250 до 500
злотих
- особисто /через Інтернет/поштою
за посередництвом Окружного суду

ВАЖЛИВО! Під час реєстрації підприємницької діяльності в Управлінні міста необхідно мати при собі документ, що підтверджує право здійснювати діяльність в такій формі (напр., рішення, на підставі якого видано дозвіл на перебування).

Ви зареєструєте свою фірму в Управлінні міста або гміни, де Ви проживаєте.
Ви також можете зробити це онлайн за адресою: www.biznes.gov.pl.

Важливі адреси:

У Познані проводять навчальні лекції та консультації щодо ведення підприємницької діяльності в Польщі. Деталі:

Wydział Działalności Gospodarczej i Rolnictwa Urzędu Miasta Poznania

ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 404

61-441 Poznań

www.poznan.pl/poznanbiznespartner

Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości

ul. Klasztorna 16

61-779 Poznań

www.poznan.praca.gov.pl/powp

5. Освіта

Дитячий садок і підготовча група

Якщо Ваша дитина має щонайменше 3 роки, можете (але не мусите) записати її до дитячого садка. Є можливість вибору між державним дитячим садком і приватним. Запис відбувається в березні кожного року. З метою запису дитини потрібно заповнити заяву та подати її до секретаріату дитячого садка. Якщо у дитячих садках є вільні місця, дітей можуть приймати також протягом року.

Перелік державних дитячих садків та детальна інформація доступна за адресою: www.nabor.pcass.pl/poznan/przedszkole.

Перед тим, як дитина піде до школи, вона має пройти обов'язкову річну дошкільну підготовку (підготовча група – „zerówka”). Якщо дитині 5-6 років, варто записати її до підготовчої групи. Такі групи є у дитячому садку або у школі.

Школа

Діти розпочинають обов'язкове навчання в школі у році, в якому досягнуть 7 років. Дитина може відвідувати школу в своєму районі (найближче до місця проживання) або школу в іншому районі.

До першого класу державної початкової школи діти іноземців приймаються на таких самих умовах, як і діти польських громадян – слід заповнити заяву та подати її дирекції школи. У випадку зі школою в іншому районі – школа не має обов'язку прийняти учня.

Щоб записати дитину до старшого класу, слід пред'явити свідоцтво або інший документ, що посвідчує закінчення відповідного класу за кордоном. Навчання в Польщі є обов'язковим до 18 років.

У Познані існують школи, в яких навчання відбувається англійською мовою.

Допомога у вивченні польської мови

Учні-іноземці мають право на навчання та опіку в усіх типах державних дитячих садків та шкіл до досягнення 18 років або до закінчення середньої школи на таких самих умовах, як і громадяни Польщі. Іноземні учні державних шкіл мають право на додаткове вивчення польської мови.

Учень може також скористатися додатковими заняттями в межах предметів, які викладають у школі. Такі заняття є безкоштовними і можуть проводитись протягом 12 місяців.

У деяких школах працюють підготовчі класи – це класи, в яких навчаються іноземні учні.

У деяких школах є особа, яка працює як культурний асистент, підтримуючи учнів з досвідом міграції.

Важливі адреси:

Якщо ви живете в Познанському повіті (регіоні), запитайте інформацію про освіту в міській чи гмінній службі Вашого міста. Якщо ви живете в Познані:

Wydział Oświaty
Urząd Miasta Poznania
ul. Libelta 16/20
61-706 Poznań

Kuratorium Oświaty w Poznaniu
ul. Kościuszki 93
61-716 Poznań
<https://ko.poznan.pl/>

Вища освіта

У Польщі можна навчатися в державних або приватних вищих навчальних закладах. Існує система денного навчання (заняття відбуваються з понеділка до п'ятниці) та заочного навчання (заняття відбуваються у вихідні дні).

Як правило, навчання для іноземців у Польщі платне. Проте, якщо маєте Карту Поляка, дозвіл на постійне перебування або статус біженця, або є громадянином ЄС, можете навчатися безкоштовно.

Якщо Ви хочете навчатися в Польщі, можете подати заяву про прийняття на навчання безпосередньо до обраного вищого навчального закладу. Детальні умови навчання, права та обов'язки студента знайдете в правилах навчання, які доступні в обраному навчальному закладі.

6. Лікування та страхування

У Польщі можна користатися державною медициною, яка доступна безкоштовно або приватною, за яку треба платити. Щоб безкоштовно користуватись послугами охорони здоров'я, потрібно застрахуватись у Національному фонді охорони здоров'я (NFZ). Якщо Ви працюєте на підставі трудового договору або договору про надання послуг, матимете страхування в межах Національного фонду охорони здоров'я. Працюючи на підставі вказаних вище договорів, Ви можете також безкоштовно включити до страхування свою сім'ю (чоловіка/дружину, дітей). Для цього потрібно звернутися до свого роботодавця.

Безкоштовно послугами національного фонду охорони здоров'я можуть також скористатись інші категорії іноземців (зокрема біженці, діти, які відвідують школи та інші).

Також Ви можете самі застрахуватись у межах Національного фонду охорони здоров'я. Для цього необхідно подати відповідну заяву у відділ Національного фонду охорони здоров'я відповідно до місця проживання. Страхові внески в цьому випадку оплачуєте самостійно на рахунок Національного фонду охорони здоров'я. Детальну інформацію можна отримати у Національному фонді охорони здоров'я (NFZ) та Управлінні соціального захисту (ZUS).

Сімейний лікар, так званий лікар першого контакту — це особа, яка першою лікує пацієнтів, записаних до неї. У разі потреби такий лікар видає направлення до профільних фахівців або лікарні. Щоб записатись до сімейного лікаря, Вам необхідно: вибрати медичний заклад, найближчий до місця Вашого проживання та взяти з собою документ, що підтверджує наявність страхування.

У випадках, які загрожують життю, потрібно дзвонити за номером 999, щоб викликати швидку допомогу або в екстрену службу за номером 112.

Важливі адреси:

Narodowy Fundusz Zdrowia

(Wielkopolski Oddział Wojewódzki)

ul. Grunwaldzka 158

60-309 Poznań

інфолінія: 800 190 590

Punkty obsługi w Poznaniu

ul. Piekary 14/15

61-823 Poznań

або

ul. Grunwaldzka 158

60-309 Poznań

Delegatura w Lesznie

Plac Kościuszki 4

64-100 Leszno

e-mail: leszno@nfz-poznan.pl

tel.: 65 322 67 70

Delegatura w Kaliszu

ul. Skarszewska 42A

62-800 Kalisz

e-mail: kalisz@nfz-poznan.pl

tel.: 62 501 89 70

Delegatura w Pile

ul. Wojska Polskiego 43

64-920 Piła

e-mail: pila@nfz-poznan.pl

tel.: 67 351 28 80

Delegatura w Koninie

ul. Szpitalna 43

62-500 Konin

e-mail: konin@nfz-poznan.pl

tel.: 63 222 35 40

Punkt Obsługi Klientów w Rawiczu

ul. Wały J. Dąbrowskiego 2

63-900 Rawicz

e-mail: leszno@nfz-poznan.pl

tel.: 65 545 51 49

Punkt Obsługi Klientów w Słupcy

ul. Traugutta 7

62-400 Słupca

e-mail: konin@nfz-poznan.pl

tel.: 63 222 30 14

Управління соціального захисту (ZUS)

(відділ в залежності від місця проживання, перевірити своє членство у відділі ZUS можна на сайті www.zus.pl)

У Познані це:

I Oddział w Poznaniu

ul. Dąbrowskiego 12
60-908 Poznań

II Oddział w Poznaniu

ul. Starołęcka 31
61-361 Poznań
www.zus.pl

7. Пенсійне забезпечення

Умови отримання пенсійного забезпечення однакові, як для польських громадян, так і для іноземців.

Для отримання пенсії потрібно:

- ▶ мати соціальне страхування;
- ▶ сплачувати відрахування;
- ▶ досягнути пенсійного віку (жінки — 60 років, чоловіки — 65 років);
- ▶ мати мінімальний стаж соціального страхування

Детальну інформацію щодо умов отримання права на пенсію та пенсійне забезпечення з Управління соціального захисту (ZUS) можна знайти на Інтернет-сторінці ZUS в закладці «Świadczenia».

Якщо ви є пенсіонером (60+), варто відвідати Центр ініціатив для сеньйорів (Centrum Inicjatyw Senioralnych), у якому організовують численні заходи, з можливістю залучення до волонтерської діяльності. Також у вказаному центрі є Пункт інформації 50+.

Важливі адреси:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

(відділ в залежності від місця проживання, перевірити своє членство у відділі ZUS можна на сайті www.zus.pl)

У Познані це:

I Oddział w Poznaniu

ul. Dąbrowskiego 12
60-908 Poznań

II Oddział w Poznaniu

ul. Starołęcka 31
61-361 Poznań
www.zus.pl

Centrum Inicjatyw Senioralnych

ul. Mielżyńskiego 24
61-725 Poznań
www.centrumis.pl

8. Соціальна допомога

Соціальну допомогу надають іноземцям, які отримали статус біженця або додатковий захист, або ж, які подали заяву на отримання такого статусу. Право на отримання соціальної допомоги мають також деякі інші групи осіб: іноземці, які мають дозвіл на постійне перебування або громадяни ЄС, а також громадяни України зі статусом УКР. У випадку потреби, такі особи мають право клопотати про різні форми соціальної допомоги (соціальна робота; покриття витрат,

пов'язаних із вивченням польської мови; оплата внесків на медичне страхування або грошова допомога, призначена на утримання).

Іноземці, які стали жертвами торгівлі людьми, мають право на соціальну допомогу у формі психологічної підтримки, притулку, харчування, необхідного одягу та цільової фінансової допомоги.

Також є кілька варіантів отримання матеріальної підтримки для сімей з дітьми.

Програма „Сім'я 800+”

У межах цієї програми виплачується щомісячна грошова допомога у розмірі 800 злотих на кожну дитину до моменту досягнення нею 18-ти років, за умови, що іноземець має єдиний дозвіл на перебування і роботу і проживає в Польщі разом з родиною.

ВАЖЛИВО: Для отримання пільги потрібна посвідка на перебування з позначкою «доступ до ринку праці», самого рішення про проживання недостатньо.

«Допомога на дитину» так зване «бечікове»

Це державна допомога при народженні дитини. Одноразово, протягом 12 місяців від народження дитини один із батьків / опікунів може подати заяву на виплату «Дитячих» та отримати 1000 злотих. Право на отримання зазначеної допомоги належить певним групам іноземців (громадяни ЄС, особи, що мають дозвіл на постійне перебування, особи, що мають дозвіл на тимчасове перебування з доступом до ринку праці).

Картка „великої сім'ї”

Це картка для сімей, що виховують щонайменше 3 дітей. Картка пропонує систему знижок або додаткових пільг (наприклад, знижки на квитки, знижки на товари у визначених крамницях, використання певних привілеїв). Картка видається за заявою для кожного члена багатодітної родини, безкоштовно. Отримати її можуть певні групи іноземців (громадяни ЄС, особи, що мають дозвіл на постійне перебування, особи, що мають дозвіл на перебування довготермінового резидента ЄС та особи, охоплені однією з форм міжнародного захисту).

Важливі адреси:

Poznańskie Centrum Świadczeń
ul. Wszystkich Świętych 1
61-843 Poznań
www.pcs.poznan.pl

**Miejski Ośrodek Pomocy
Rodzinie w Poznaniu**
ul. Cześnikowska 18 B
60-330 Poznań
www.mopr.poznan.pl

9. Водійське посвідчення

Ситуація водіїв, які отримали водійське посвідчення не в Польщі, залежить від того, в якій саме країні вони його отримали. Громадяни країн ЄС, Ісландії, Норвегії, Ліхтенштейну та Швейцарії можуть вільно користуватися своїм водійським посвідченням у Польщі.

Проте, якщо водійське посвідчення було видане в іншій країні, ним можна користуватись у Польщі протягом перших 6 місяців після приїзду. Потім потрібно подати заяву про заміну закордонного водійського посвідчення.

ВАЖЛИВО: До заяви треба долучити копію картки перебування, візи, іншого документу, який підтверджує право перебування в Польщі або посвідчення того, що іноземець навчається в Польщі не менше, ніж 6 місяців.

У деяких випадках для заміни закордонного водійського посвідчення потрібно буде скласти теоретичну частину екзамену з отримання водійського посвідчення. Існує можливість складення іспиту англійською мовою.

Важливі адреси:

Ви можете обміняти посвідчення водія в Управлінні міста чи повітовому старостві у Вашому районі проживання, наприклад:

Якщо ви живете в Познані:
Urząd Miasta Poznania
Wydział Spraw Obywatelskich
i Uprawnień Komunikacyjnych
ul. Gronowa 22a
61-655 Poznań
та
ul. 28 Czerwca 1956r. 404
61-441 Poznań
та
ul. Libelta 16/20
61-706 Poznań
інфолінія: 61 646 33 44

Якщо ви живете
в Познаньському повіті:
Starostwo Powiatowe w Poznaniu
Wydział Komunikacji i Transportu
ul. Jackowskiego 18
60-509 Poznań

10. Громадський транспорт

Квитки та проїзна картка РЕКА

У громадському транспорті можна використовувати одноразові квитки. Квиток на певний час дійсний у трамваї та автобусі. Ви також можете отримати картку РЕКА, тобто пластиковий квиток, який ви поповнюєте електронним способом і можете використовувати його для оплати стількох зупинок, скільки Ви проїдете (просто торкайтеся картою до зчитувача кожного разу, коли Ви сідаєте та виходите з трамвая/автобуса). Ви також можете скористатися абонементом на одну або всі лінії.

Заяву на отримання проїзної картки РЕКА можна скласти в пункті Управління міського транспорту (ZTM) або на Інтернет-сторінці: www.peka.poznan.pl. Виготовлення Картки РЕКА є безкоштовним. Якщо Ви маєте статус іноземного студента, що не досягнув 26 років і маєте дійсний на календарний рік міжнародний студентський квиток ISIC, можете отримати 50% знижку на квитки. Якщо Ви сплачуєте податки у Познані, можете купити Bilet Metropolitalny зі знижкою.

Якщо Ви хочете кудись доїхати але не знаєте, який саме трамвай/автобус туди їде, можете скористатись пошуковою системою: www.poznan.jakdojade.pl (також доступна мобільна версія).

Важливі адреси:

Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu
Biuro Obsługi Klienta
ul. Matejki 59
60-770 Poznań
www.ztm.poznan.pl

ПАМ'ЯТАЙТЕ: У кожному місті можуть діяти різні правила користування громадським транспортом. Не забудьте ознайомитися з правилами та придбати квиток перед поїздкою.

MIGRANT INFO POINT
AL. MARCINKOWSKIEGO 11
61-827 POZNAŃ

migrant.poznan.pl

[migrantinfopoint](https://www.facebook.com/migrantinfopoint)

[migrantinfopoint](https://www.instagram.com/migrantinfopoint)

office@migrant.poznan.pl

+48 503 979 758